

Krajnik István Könyvtér c. kiállítása a Mai Manó Galériában

szinopszis

[ötlet és koncepció]

A kiállítás koncepciójához az ötletet két speciális elrendezésű, osztott használatú tér adta.

Az egyik tér maga a leendő kiállítóhely, ami egy működő, fotografiai könyveket árusító könyvesbolt, és egyben kiállítási helyszín is. A helyiség középső részét az árusított könyvek foglalják el, három falfelületen pedig az aktuális kiállítás képei láthatók. A látogatók a könyves állványokat körbesétálva böngészhetnek a könyvek között és/vagy nézegethetik a kiállított képeket.

A másik tér a dolgozószobám. Itt a középső rész nagyjából üres, ill. ennek szélén van az íróasztal, ami lényegében a „munka-helyet” jelenti. A falak mentén három oldalról körben könyvesszekerények vannak, egy családi házi könyvtár keretezi a szoba belső terét.

Az ötlet ennek a privát könyvtárnak az áttelelése a kiállítóterbe, vagyis a könyvesboltba. Egy házi könyvtár megjelenítése egy kiállításon, illetve egy eladásra szánt könyvkínálat keretzése egy magán könyvgyűjteménnyel.

Maguk a kiállítási tárgyak a könyvesszekerények (és esetlegesen a környezetük) speciális módon elkészített fotói lennének, olyan installálással, ami lényeges vonásaiban rekonstruálja a könyvek eredeti terét, és egyben illeszkedik a kiállítóter lehetőségeihez (belmagasság, ajtók, ablakok elhelyezkedése, stb). A tökéletes rekonstrukció több ok miatt sem lehetséges, de nem szükséges, mert a céloim elsősorban egy köz-könyvtár és egy magán-könyvtár egy fizikai térben való kapcsolatba hozása lenne.

[megvalósítás]

A létrehozandó látvány valóságillúziót kelt. Természetesen ez nem lehet tökéletes, mivel a három dimenziós tárgyaknál különböző nézőpontokból más-más perspektívában látunk rá az adott tárgyra. A két dimenziós fotó esetében pedig egy rögzített nézőpont van. Ezért nemcsak az egyes szekrényeket fényképezem külön-külön, hanem az egyes könyvesszekerények képeit is egységes nézőpontokból készített részletfotóból rakom össze a digitális utómunka során. Pontosabban: a szekrények polcait fogom egyenként fényképezni, mindig középről és viszonylag távolról teleobjektívvel, így csökkentve az adott perspektíva megjelenésének hatását. A megjelenés „természetessége” felé viszi a képeket a szembülső, semlegesítő nézőpont választása is. Természetesen a látvány a fotók két dimenziós volta miatt rendelkezni fog némi feszültséggel, amit leginkább egy mozgóban lévő nőző érezhet majd.

A fenti módszernek egy fontos következménye, hogy olyan életnagyságú képek készíthetők, amelyek mindenütt részletgazdag látványt nyújtanak. Ez – bealkulálva a képek közlőre való szemlélését – fontos eleme a kiállítás hatásmechanizmusának: Minden szöveg (könyvgerinc) jól olvasható legyen, a könyvek használat során keletkezett legapróbb sérülései is valódi „szépségükben” jelennek meg.

A technikai kivitelezés részleteit lásd lentebb.

Lenne egy weboldala is a kiállításnak. Ennek központjában a falra tapétázott képek megjelenítése lenne intelligensen életnagyságúra nagyítható formában.

[művészeti célok]

A fenti koncepció alapján megvalósuló kiállításhoz, a felvetett témákhoz a látogató többféle alapállásból kiindulva közeledhet. Céloim a különféle megközelítési módokból, nézőpontokból következő gondolatok előhívása, kérdések felvetése.

A terek. Könyvek uralta terek összehozása: egy köztér és egy magántér; egy három dimenziós tér keretezve egy képmásokból összeálló térrel. Összeolvad-e a két tér, vagy szétválik? Bevonódnak-e a bolt könyvei a kiállításba? A könyvek „jelenléte” a domináns vagy a köztér-magántér viszony, esetleg a könyvesbolt-kiállítás kettős a meghatározó?

A könyvek képmása. A képmás időben rögzíti a könyvgyűjtemény pillanatnyi állapotát. Kiemeli a könyveket a használatból, megfigyelésre szólít fel: készlet, kinézet, állapot, elrendezés. Ez a „kimerevített” állapot azonban nyomokban tartalmazza a könyvek történetét is, eltérítheti a megfigyelő figyelmét e lehetséges történetek felé. A képmás - főként kiállítva - részben eltünteti a könyvek privát jellegét. Hol van inkább a néző, egy magán könyvtárban, vagy egy kiállításon?

A könyvek spektruma, életciklusa. Egy szakkönyvesbolt kínálata, egy magán könyvgyűjtemény szerkezete. Mi mentén szervezedők az egyik, mi mentén a másik? Választék, egyezések, eltérések, átfedések. Könyvek életciklusuk elején, még csak szerzőjükhöz, kiadójukhoz kapcsolhatók (lásd bolti könyvválaszték), életük delén, egy gyűjteménybe illeszkedve pedig már erősen köthetők tulajdonosukhoz, olvasójukhoz is. Másként mutatják-e így magukat, másként tekintünk-e így rájuk?

A könyvek és tulajdonosuk. Mit mond egy könyvgyűjtemény a tulajdonosáról? Elárul-e valamiféle szellemi horizontot? Egy könyvgyűjtemény egyben évtizedek sajátos lenyomata. Mit mutat meg ebből az időből? Kinek az ideje ez? Miről árulkodnak a polcokon megjelenő egyéb tárgyak, és a könyvek rendezettsége vagy annak hiánya?

A néző és a könyvek. Hogyan nézünk egy könyvgyűjteményt ha korlátozás nélkül szabad néznünk, sőt „feladat” a nézelődés? Mik a szempontjaink, megállapításaink, ítéleteink? Jól érezzük-e magunkat ha tekintetünk mindenütt könyvekkel találkozik? Szeretnénk-e megfogni a könyveket, vagy a képmás ideális a böngészésre? Mi a viszonyunk a könyvekhez, a saját könyveinkhez?

[a kiállítás]

Cím: **Könyv tér**

Kurátor: **Illés Barna, fotográfus**

Megnyitó: **Podmaniczky Szilárd, író**

[technikai megvalósítás]

Kb. 30 nézetméternyi kép készülne a könyvesszekrényekről és környezetükről. Fizikai megjelenésükben ezek általában 170 cm magas és 80 cm széles (ez a könyvesszekrények szélessége) csíkok lennének. A helyiség falainak előkészítése (ami elsősorban az esetleges egyenetlenségek eltüntetését jelenti) után a képek tapétaként ragasztóval kerülnének a falakra (pontosabban a belső tér falainak a lambéria feletti, mennyezet alatti részére). Szakemberrel történt előzetes megbeszéléseim szerint a szükséges simaság, illeszkedés biztosítható.

Budapest, 2010. április 11.

Krajnik István